

**Virginia Popovič, *Opinii și reflecții: Lirică românească din Voivodina*,
Editura Libertatea Panciova, Serbia, 2013, 155 p.**

Volum premiat

Casa de Presă și Editura Libertatea, în cadrul manifestării "Un an editorial într-o singură zi" a decernat premiul **Cartea anului editorial 2013** pentru volumul Virginiei Popovici, *Opinii și reflecții. Lirica românească din Voivodina*, Panciova, 28 mai 2014.

Eugen GAGEA

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Lector universitar dr. la Departamentul de Limba și Literatura Română, Facultatea de Filosofie a Universității din Novi Sad, Serbia, Virginia Popovič este autoare a numeroase studii de cercetare științifică și volume prin care pune în valoare spiritualitatea românească din spațiul cultural existent în Voivodina.

Dintre volumele sale publicate, remarcăm: *Pavel Gătăianțu. Contribuții la monografie* [monografie], Novi Sad, Editura InedCo, 2004; *Literatura de limba română în Serbia și antropologia culturală* [carte critică], Cluj – Novi Sad, Risporint – Fond Europa, 2012; *Poesis și Mathesis în poezia lui Ion Barbu*, Zrenianin, Editura ICRV, 2013. Recent, a tradus din limba română în limba sârbă volumul *O mână întinsă spre cer* de Vasile Man, Editura Fundația Europa, Novi Sad, Serbia, 2014.

Tânăra autoare, Virginia Popovič este **membră** a Societății Scriitorilor din Voivodina, a Asociației de Lingvitică Aplicată din Serbia, a Societății (Fundației) Română de

Etnografie și Folclor din Voivodina, a Societății de Limba Română din Voivodina.

Valoarea scrierilor sale a fost răsplătită cu importante **Premii: Premiul pentru întreaga activitate științifică** și promovare a imaginii Universității de Vest “Vasile Goldiș” din Arad în spațiul cultural sârbesc, acordat de Universitatea de Vest “Vasile Goldiș” din Arad și Ministerul Educației și Cercetării din București (2011); **Diplomă de merit** pentru contribuțiile literare, artistice și științifice la afirmarea revistei “Lumina” și culturii românești pe plan național și internațional acordată de Editura Libertatea din Panciova și revista “Lumina” (2012); **Debut publicistic** cu versuri în revista “Lumina” (1996), **editorial** cu monografia *Pavel Gătăianțu. Contribuții la monografie* (2004).

Cartea Virginiei Popovič, *Opinii și reflecții asupra poeziei românești din Voivodina*, susține conf. univ. dr. Carmen Dărăbuș – se situează, după cum însăși autoarea mărturisește în **Argument**, “într-un domeniu transestetic, care leagă actul creator de evoluția grupului cultural-lingvistic minoritar al românilor din Voivodina, situând, astfel, artistul și intelectualul într-un loc central și subliniind menirea formativă a acestora, mai ales în circumstanțele unui spațiu multicultural”.

În Prefața cărții, Sorin D. Vintilă apreciază ca “excelentă apariția acestei cărți a Virginiei Popovič, întrucât vine, pe de o parte, să umple un gol în critica de specialitate din Serbia de astăzi prin sondarea filonului liric de sorginte românească, iar, pe de altă parte, reprezintă o frumoasă

imagine a unui spirit al locului apreciat și invidiat în aceeași măsură: pluriculturalismul voivodinean”.

În același timp, cartea este socotită “o încercare de istorie culturală, de sociologie literară”, pornind în cercetarea sa de la “rolul intelectualului în societate”.

Volumul este structurat pe două capitole dedicate modernismului și postmodernismului literar românesc din Voivodina. Astfel, în **Cinci moderniști**, autoarea prezintă pe **Slavco Almăjan** și asumarea modernismului în lirică; Periplu oniric și cascade de lumină în poezia **Eugeniei Bălțeanu**; **Mărioara Baba**: viziunea urbanului; Oameni și locuri în poezia lui **Olimpiu Baloș** și Colaj poetic și suprarealism antipoetic în opera lui **Petru Cârdu**.

Comentariile autoarei despre opera poezilor din acest capitol rezervat moderniștilor sunt adevărate eseuri lirice scrise cu har. Ele pun în lumină formația filosofică a autoarei dar și finețea receptării textelor literare de către poeta Virginia Popovič.

În partea a doua a cărții, prin capitolul **Optzeciștii și nouăzeciștii**, autoarea aprofundează cercetarea fenomenului literar al scriitorilor postmoderniști din Voivodina prin: **Ioan Flora**, contemporanul nostru; Invizibil, (im)posibil și imaginar în poezia lui **Vasa Barbu**; **Pavel Gătăianțu** și dereglarea logicii discursive tradiționale: Hotel Balcan; Elemente naturale în poezia lui **Ioan Baba**; Imagini sumre autumnale în poezia lui **Nicu Ciobanu** și Zborul imaginilor în poezia lui **Valentin Mic**.

Prin **Sentimentalism și senzualitate. Voci feminine în literatura din Voivodina**, autoarea își pune în valoare calitatea sa de istoric literar.

În debutul acestui studiu, Virginia Popovič afirmă: “prin înființarea Uniunii Culturale a Românilor în 1945, prin apariția ziarelor “Libertatea” (1945) și a Cercului literar **Lumina** (1946), din care a luat naștere revista “Lumina” (1947), în Voivodina apar și primele voci feminine care, sub influența sârbească și a marelui poet sârb de naționalitate română Vasko Popa, au contribuit la îmbogățirea peisajului literar din această zonă”.

Marile teme abordate în lirica feminină din Voivodina sunt: dragostea, patriotismul, plaiul natal, dar și tristețea, moartea, efemeritatea vieții, sacrificiul – ca probleme ale existenței umane.

În timp, vocile feminine au reușit să se impună, prin valoarea scrierilor, în spațiul liric voivodinean, cu propriile lor programe estetice.

Prin stilul său deosebit de atrăgător, Virginia Popovič, în esul **Viața bănățeană și poezia contemporană**, fixează timpul istoric al primelor preocupări despre folclorul bănățean, arătând că “Literatura în grai bănățean are un certificat de naștere ferm consemnat de istoria literaturii române, printr-un nume cardinal al ei: Titu Maiorescu. Această literatură este semnată și de alt mare istoric literar: George Călinescu, în monumentală sa *Istorie a literaturii române de la origini până în prezent*”. De asemenea, spune autoarea, fenomenul este datat de un reputat istoric al Bantului, I. D. Suci, care stabilește, pentru literatura dialectală, borna de naștere 1580 – vechime pe care literatura națională nu o are – Banatul fiind singura provincie istorică, cu o identitate consolidată cultural.

Volumul *Opinii și reflecții* se încheie cu o **Postfață**, semnată de Carmen Dărăbuș și **Referințe critice** despre activitatea de istoric literar a tinerei autoare cu aprecieri remarcabile apărute în reviste sau volume, în Serbia și România.

Valoarea studiilor publicate în acest volum, constă în claritatea stilului elevat, cercetării aprofundate a fenomenului literar, bogăția de idei noi în cunoașterea literaturii române din spațiul cultural al Voivodinei.

O nouă istorie a literaturii române va trebui să cuprindă și excelentul volum *Opinii și reflecții* semnat de profesorul și istoricul literar, Virginia Popovič.